

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 6 Οκτωβρίου 2010

Οι θέσεις της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος για το προσχέδιο προϋπολογισμού 2011

Τις θέσεις της ΚΕΕΕ για το προσχέδιο του προϋπολογισμού του 2011 παρουσίασε ο Πρόεδρος της, κ. Γεώργιος Κασσιμάτης, σε δελτίο τύπου που εξέδωσε. Σε αυτό αναφέρονται τα εξής:

Για πρώτη φορά, μετά τη μεταπολίτευση, η Ελληνική Πολιτεία παρουσιάζει ένα προσχέδιο προϋπολογισμού, επί του οποίου κάθε συζήτηση αποκτά, σε μεγάλο βαθμό, τελείως ακαδημαϊκό χαρακτήρα, και αυτό γιατί τα δημοσιονομικά μεγέθη που θα περιλαμβάνονται τελικά στον προϋπολογισμό θα πρέπει να τύχουν όχι απλώς της ενημέρωσης αλλά της έγκρισης της «τρίκας» των δανειστών μας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο). Είναι πρόδηλη πλέον η εκχώρηση ενός κρισίμου μεγέθους της εθνικής μας κυριαρχίας επί δημοσιονομικών θεμάτων, καθώς μέχρι την κατάθεση του τελικού σχεδίου του προϋπολογισμού και εν αναμονή της «επιθεώρησης» που θα κάνει η τρίκα τον Νοέμβριο, αναμένεται αρκετά μεγέθη του προσχεδίου να αλλάξουν. Εάν μάλιστα η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat) προχωρήσει σε σημαντική αναθεώρηση του ελλείμματος του 2009 (από 13,6% του ΑΕΠ στο 14,5-15% του ΑΕΠ), η επίπτωση τόσο στο έλλειμμα του 2010 όσο και σε αυτό του 2011 θα είναι δραματική.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος, εκφράζοντας την επιχειρηματική κοινότητα της χώρας, και στο πλαίσιο του ρόλου της ως θεσμικός σύμβουλος της Πολιτείας επί θεμάτων αγοράς και οικονομίας, μελέτησε προσεκτικά το προσχέδιο του προϋπολογισμού και έχει επισημάνει τα εξής σημεία:

Βασικός στόχος είναι η μείωση του ελλείμματος. Για να επιτευχθεί αυτό έχει επιλεγεί ένα μείγμα πολιτικής, το οποίο προβλέπει η δημοσιονομική προσαρμογή να στηρίζεται κατά τα τρία τέταρτα από τα έσοδα και μόλις κατά το ένα τέταρτο από τις δαπάνες.

Πιο συγκεκριμένα, για το σκέλος των εσόδων προβλέπονται τα εξής:

- Ένα δις. ευρώ από διεύρυνση της φορολογικής βάσης του ΦΠΑ και την ανακατάταξη προϊόντων μεταξύ των συντελεστών. Κανείς ακόμη δεν ξέρει ποια θα είναι η τελική επιλογή με τη διαμόρφωση των συντελεστών και οι «διαρροές» που βλέπουν το φως της δημοσιότητας άλλοτε προβλέπουν την αύξηση του χαμηλού συντελεστή από 11% στο 12% ή 13% με ταυτόχρονη μείωση για κάποια είδη πρώτης ανάγκης στο 5%, ενώ κάποια είδη πολυτελείας να μεταφερθούν στον συντελεστή 23%.

Είναι πρόδηλα άδικο το ότι οι Έλληνες καταναλωτές, που ήδη έχουν μειωμένη εισοδηματική δυνατότητα, καλούνται να πληρώσουν αυτούς τους πειραματισμούς, τους οποίους πρέπει μάλιστα να εγκρίνει και η Ε.Ε..

- Έκτακτη εισφορά στις κερδοφόρες επιχειρήσεις, ύψους ενός δισ. ευρώ. Αυτό αφορά στις επιχειρήσεις με κέρδη άνω των πέντε εκατ. ευρώ. Η έκτακτη εισφορά θα επιβληθεί στα κέρδη του 2009 και ο φόρος θα κλιμακώνεται ανάλογα με το ύψος των κερδών. Συγκεκριμένα, όσοι έχουν κέρδη προ φόρων ύψους 5 εκατ. ευρώ δεν θα πληρώσουν την έκτακτη εισφορά. Για τις επιχειρήσεις με κέρδη από πέντε έως δέκα εκατ. ευρώ ο συντελεστής ανέρχεται στο 5%, ενώ για κέρδη μεταξύ 10 και 25 εκατ. ευρώ οι συντελεστής θα διαμορφώνεται στο 7%. Για τις επιχειρήσεις με κέρδη πάνω από 25 εκατ. ευρώ ο συντελεστής θα ανέλθει στο 10%.

Είναι άστοχη - αν όχι εγκληματική - η επιμονή της Κυβέρνησης σε τέτοια μέτρα με δεδομένο το ότι η αγορά είναι καθηλωμένη και οι επιχειρήσεις παρουσιάζουν σημαντικές ζημίες. Επισημαίνεται δε ότι τέτοια εγχειρήματα είναι αμφιβόλου συνταγματικότητας όπως αποδεικνύεται μετά την οριστική απόφαση 18440/2009 του Διοικ. Πρωτ. Αθηνών σχετικά με την έκτακτη εισφορά του Ν. 3758/2009.

- Η εφαρμογή των τεκμηρίων διαβίωσης θα οδηγήσει σε έσοδα ύψους 700 εκατ. ευρώ.

Πλέον περιουσιακά στοιχεία όπως ακίνητα, αυτοκίνητα, σκάφη αναψυχής, αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα, οικιακοί βοηθοί περισσότεροι του ενός και δίδακτρα ιδιωτικών σχολείων αποτελούν ένα πλέγμα τεκμηρίων διαβίωσης που ανατρέπει πολυετείς οικονομικούς προγραμματισμούς των ελληνικών επιχειρήσεων αλλά και οικογενειών.

- Η αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών συνεπάγεται έσοδα 270 εκατ. ευρώ.

Δυστυχώς επιβεβαιώνονται οι φόβοι που έχουν εκφραστεί επανειλημμένως για την απηνή δίωξη της ιδιοκτησίας ακινήτων.

- Νέες ρυθμίσεις που θα αποφέρουν έσοδα είναι η αύξηση της φορολόγησης αμοιβών σε είδος (150 εκατ. ευρώ), πρόστιμα για αυθαίρετα κτίσματα (500 εκατ. ευρώ), τακτοποίηση ημιπαιθρίων (600 εκατ. ευρώ), πράσινα τέλη από εκπομπές ρύπων (300 εκατ. ευρώ), Δικαιώματα τυχερών παιχνιδιών (200 εκατ. ευρώ), Άδειες τυχερών παιχνιδιών (500 εκατ. ευρώ), κλπ.
- Επίσης μέτρα που ίσχυσαν από το 2010 θα αποδώσουν για το 2011 πρόσθετα έσοδα 1,4 δισ. ευρώ, όπως η διπλή αύξηση των συντελεστών ΦΠΑ, και τριπλή αύξηση συντελεστών ΕΦΚ σε καύσιμα, ποτά, τσιγάρα.

Συνολικά τα καθαρά έσοδα του προϋπολογισμού διαμορφώνονται στα 56,34 δισ. ευρώ για το 2011 έναντι 52,7 δισ. ευρώ που εκτιμάται ότι θα ανέλθουν το 2010, αυξημένα κατά 6,9%. Οι έμμεσοι φόροι προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 34,76 δισ. και οι άμεσοι φόροι σε 21,098 δισ. ευρώ. Όσον αφορά στα έσοδα από τον ΦΠΑ, προϋπολογίζονται να εισπραχθούν 1,8 δισ. ευρώ περισσότερα από το 2010.

Και όλα αυτά σχεδιάζονται τη στιγμή που το ΑΕΠ θα συνεχίσει να συρρικνώνεται. Η εμπειρία του 2010 φαίνεται πως δεν αποτέλεσε μάθημα για την Κυβέρνηση. Ήδη στο προσχέδιο υπάρχει η παραδοχή ότι τα δημόσια έσοδα θα υστερήσουν για το 2010 κατά 2,4 δισ. ευρώ (52,7 δισ. ευρώ έναντι 55,1 δισ. ευρώ). Και πάλι αυτό είναι υπερβολικά αισιόδοξο καθώς συνεπάγεται ότι θα πρέπει τους τρεις τελευταίους μήνες του έτους να εισπραχθούν περίπου 16,2 δισ. ευρώ ή αλλιώς 5,4 δισ. ευρώ κάθε μήνα!!! Λαμβάνοντας τα σημερινά δεδομένα εκτιμάται ότι: α) από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων θα εισπραχθούν λιγότερα έσοδα ύψους 530 εκατ. ευρώ, β) από το φόρο περιουσίας λιγότερα 265 εκατ. ευρώ, γ) από τον ΦΠΑ 1,4 δισ. ευρώ λιγότερα από όσα έχουν προγραμματιστεί, δ) από τους Ειδικούς Φόρους Κατανάλωσης λιγότερα έσοδα ύψους 597 εκατ. ευρώ. Είναι απορίας άξια η κυβερνητική αισιοδοξία για το ύψος των εσόδων.

Η υπερβολική φορολογική επιβάρυνση που προβλέπει το προσχέδιο προϋπολογισμού σίγουρα θα επιτείνει την ύφεση και θα έχει δραματικές επιπτώσεις στην απασχόληση. Το ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα μειωθεί κατά 4% το 2010 και κατά 2,6% τον επόμενο χρόνο, ενώ η ανεργία από 11,6% φέτος θα εκτιναχθεί στο 14,5% το 2011 και στο 15% το 2012. Συνεπώς το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον διαμορφώνεται ιδιαίτερα δύσκολο, με μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος και συνακόλουθη μείωση κατανάλωσης που θα επηρεάσει τους έμμεσους φόρους.

Όσον αφορά το σκέλος των δαπανών, εντοπίζονται τα εξής:

Συνολικά, οι πρωτογενείς δαπάνες προβλέπεται ότι θα μειωθούν κατά 1,5% και θα διαμορφωθούν στα 51,85 δισ. ευρώ του χρόνου, από 52,63 δισ. ευρώ φέτος.

Υπάρχει μια γενική πτωτική τάση στους ποσοτικούς δείκτες των δαπανών. Οι δαπάνες μισθοδοσίας στο Δημόσιο μειώνονται κατά 2,3% ή κατά 273 εκατ. ευρώ. Επίσης, κατά 46,2% μειώνεται το ποσό για τους ωρομίσθιους εκπαιδευτικούς, κατά 1% οι μισθοί των νοσηλευτών και κατά 2,7% οι εφημερίες των γιατρών του ΕΣΥ. Μειώνονται και οι δαπάνες για ασφάλιση, περίθαλψη και κοινωνική προστασία (1,7%) με μόνη μικρή εξαίρεση τις συνταξιοδοτικές δαπάνες που θα αυξηθούν κατά 0,4%, κάτι που αποδίδεται στο ότι αναμένονται πολλές αποχωρήσεις από το Δημόσιο. Επίσης μειώνονται οι επιχορηγήσεις των ασφαλιστικών ταμείων κατά 4,2% για το 2011 σε σχέση με το 2010. Το κοινωνικό κράτος διατηρεί εν μέρει την δημοσιονομική διάσταση του καθώς αυξάνονται κατά 16,2% οι πόροι για το ΕΚΑΣ και κατά 4,2% το επίδομα πολυτέκνων, αλλά θα μειωθεί κατά 16% το ποσό για τις άλλες εισοδηματικές ενισχύσεις. Το έκτακτο επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης που τόσο απότομα διεκόπη το 2010 επανασχεδιάζεται για το 2011 με ύψος 100 εκατ. ευρώ, εστιάζοντας κυρίως σε χαμηλοσυνταξιούχους.

Η μείωση των καταναλωτικών δαπανών του Δημοσίου θα ανέλθει σε 10,7 % για το 2011 ενώ ήδη το 2010 έχει φτάσει στο 18.4%. Παράλληλα θα μειωθούν οι επιχορηγήσεις των φορέων κατά 5,9%, αν και η επιχορήγηση των συγκοινωνιακών φορέων ειδικά θα αυξηθεί σημαντικά κατά 77,7%.

Αυτή η διαπίστωση προκαλεί έντονο προβληματισμό και ενισχύει τις προτάσεις της ΚΕΕΕ για διαρθρωτικές αλλαγές στο χώρο των συγκοινωνιών. Ήδη οι καταπτώσεις των εγγυήσεων που καλείται να καλύψει το Δημόσιο θα φτάσουν το 2010 φέτος στο 1,46 δισ. ευρώ και το 2011 θα αυξηθούν περαιτέρω στα 2,16 δισ. ευρώ και μεγάλο μέρος από αυτές τις εγγυήσεις αφορά χρέη των ΔΕΚΟ στο χώρο των συγκοινωνιών.

Τα μέτρα εξοικονόμησης δαπανών έχουν εκτιμηθεί ότι θα φέρουν 1,4 δισ. ευρώ επιπλέον για το 2011, καθώς για το 2010 το ανάλογο αποτέλεσμα εκτιμάται στα 900 εκατ. ευρώ. Για το 2011 στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται η μείωση κατά 400 εκατ. ευρώ της ενδιάμεσης κατανάλωσης της γενικής κυβέρνησης, η εξοικονόμηση 500 εκατ. ευρώ από την εφαρμογή του Καλλικράτη, η εξοικονόμηση 100 εκατ. ευρώ από την ενιαία αρχή πληρωμής, η εξοικονόμηση 100 εκατ. ευρώ από την αναστολή χορήγησης αυξήσεων στις συντάξεις και η μείωση κατά 300 εκατ. ευρώ από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Τελικά το ΠΔΕ αντί να αξιοποιείται ως αναπτυξιακό εργαλείο, έχει ενταχθεί στην ευρύτερη μονοδιάστατη λογιστική προσέγγιση που διέπει τις δημοσιονομικές επιλογές της κυβέρνησης. Ήδη για το 2010 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στα 9 δισ. ευρώ (από περίπου 10 δισ. που προέβλεπε ο προϋπολογισμός του 2010). Και αν οι πολιτικές επιλογές για τα έσοδα δεν αποδώσουν τα αναμενόμενα, τότε εξετάζεται μια ακόμη μείωση του στα 8,2 δισ. ευρώ, για να επιτευχθούν τα μεγέθη που θα είναι αποδεκτά από την τρόικα των δανειστών της χώρας. Αυτό σημαίνει ότι για το 2011 δεν αποκλείεται το ΠΔΕ να μειωθεί περαιτέρω ή να μείνει καθηλωμένο στα 8,2 δισ. ευρώ. Με το υπάρχον σενάριο πάντως το ΠΔΕ του 2011 προβλέπεται να φτάσει τα 8,7 δισ. ευρώ, μειωμένο κατά 3,3% σε σχέση με το 2010. Οι δαπάνες αυτές αντιπροσωπεύουν το 3,7% του ΑΕΠ και κατανέμονται σε 6,2 δισ. ευρώ για την προώθηση των έργων που θα χρηματοδοτηθούν και από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ τα υπόλοιπα 2,5 δισ. ευρώ θα αφορούν σε έργα που θα χρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από εθνικούς πόρους.

Συνοψίζοντας μπορεί κανείς να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι με βάση τα στοιχεία του προσχεδίου του προϋπολογισμού, για μία ακόμη φορά η οικονομική πολιτική στοχεύει στην άντληση πόρων μέσω της αύξησης της φορολογίας και όχι της ανάπτυξης. Η ΚΕΕΕ έχει ήδη υποβάλλει τις προτάσεις της στην Κυβέρνηση για την οικονομία, αλλά δυστυχώς δεν βλέπει να υιοθετούνται. Καλεί, ως θεσμικός σύμβουλος της Πολιτείας, το οικονομικό επιτελείο της Κυβέρνησης να στραφεί προς κίνητρα αναπτυξιακού χαρακτήρα, καθώς η αύξηση της φορολογίας μπορεί πρόσκαιρα να συντελέσει στην αύξηση των εσόδων, αλλά μακροπρόθεσμα θα δημιουργήσει πολύ μεγαλύτερα προβλήματα, σε μια περίοδο που το εισόδημα μισθωτών και συνταξιούχων δέχεται καίρια πλήγματα από παντού.